

Həyatda nə uğur qazanırsa, hansı əlçatmaz zirvələri fəth edirsə, valideynlərimizlə bərabər müəllimlərimizə də minnətdar oluruq. Çünki vətəndaş kimi formalaşmağımızda, cəmiyyətdə layiq olduğumuz yeri tutmağımızda müəllimlərin rolu əvəzsizdir. Hansı yaşda oluruqsa-olaq, bir çətinliyə düşəndə müəllimin bir vaxtlar dediklərini xatırlayıb vəziyyətdən çıxış yolu tapırıq. Deməli, müəllimin zamanında dediyi söz, verdiyi məsləhət heç vaxt dəyərini itirmir. Çünki bu, müəllim sözü, müəllim məsləhətidir.

Köçkün müəllimlər, şagirdlər, məktəblər...

Artıq onların da bu amansız taleyi bitdi

İlk dəfə 1 sentyabr 1976-cı ildə əlimə jurnal götürüb dərslər demək üçün sinfə daxil olmuşam. Onda 21 yaşım var idi.

14 iyun 2024-cü ildə sonuncu dəfə jurnal götürüb sonuncu dərslər demək üçün sinfə girdim. Onda 68 yaşım var idi.

Bu fikirlər 48 il müəllim işləmiş Azərbaycan Respublikasının Əməkdar müəllimi Oktyabr İsgəndərovla görüşə gedərkən ağılımdan gəlib keçdi. Əvvəlcə onun ömür yoluna qısaca nəzər saldıq. 1955-ci ildə Zəngilan rayonunun Dəlləkli kəndində anadan olub. 1972-ci ildə orta təhsilini bitirdikdən sonra Azərbaycan Dövlət Pedaqoji Universitetinin (əvvəlki V.İ.Lenin adına Azərbaycan Pedaqoji İnstitutu) Kimya fakültəsinə qəbul olub. 1976-cı ildə təhsilini başa vuraraq gənc müəllim kimi doğma ocağa qayıdıb. Qeyd edək ki, əvvəlcə həkim olmaq istəyib, amma sonra fikrindən daşınıb, müəllimliyə üstünlük verib.

Oktyabr müəllim çoxuşaqlı ailədə böyüyüb. Yeddi qardaş-bacı olublar. Atasını Həmid kişi dəmirçölən işləsə də, təhsilə böyük önəm verib. Övladlarını ali təhsil almağı üçün bütün eziyyətlərə qatlaşıb. Zəhmətkeş ata arzu və istəyinə çatıb, yeddi övladından beşi ali təhsil alıb.

Oktyabr müəllim öz övladlarına da dərslər deyib. Onlara həm atalıq, həm də müəllimlik edib: "Amma heç vaxt övladlarını başqa şagirdlərdən üstün tutmamışam. Müəllim vicdanım bu addımı atmağa yol verməyib. Başqa şagirdlər kimi onlara qarşı da tələbkar olmuşam. Hamıya biliyinə görə qiymət vermişəm. Şagirdlərimin uğurlarına da övladların qədər sevinmişəm. Onların uğurlarını öz uğurlarım hesab etmişəm".

Köçkünlüyün iztirablı illəri

Ondan ilk və son dərslər gününü xatırladığını soruşanda Oktyabr müəllim dedi ki, insan həyatının hər anı, hər dəqiqəsi onun üçün qiymətlidir. Belə qiymətli anları unutmaq mümkün deyil. İlk dəfə sinfə dərslər deməyə girdiyim və son dəfə dərslər bitirib sınıfdan çıxdığım gün həmişəlik yaddaşıma yazılıb. İlk dəfə 1 sentyabr 1976-cı ildə əlimə jurnal götürüb dərslər demək üçün sinfə daxil olmuşam. Onda 21 yaşım var idi. Birinci gün dərslər dediyim şagirdlərin gülümsəmələri ilə rastlaşdığım da ya-

dımdadır. Həmin gün mən də, şagirdlər də sevinc içindəydik. Çünki məktəb açılmış, dərslər başlamışdı. Axırını dərslər günümü də yaxşı xatırlayıram. 14 iyun 2024-cü ildə sonuncu dəfə jurnal götürüb sonuncu dərslər demək üçün sinfə girdim. Onda 68 yaşım var idi. Sonuncu dərslər günü müşahidə etdiyim uşaqların sevinc dolu çöhrələri heç vaxt gözlərim öndən getməyəcək. Həmin gün onlar da sevinc içindəydilər, mən də. Onları qarşıda qəbul imtahanları, gələcək xoşbəxt həyat gözləyirdi, mən isə istirahət günləri.

Oktyabr müəllimin ömür yolu keşməkeşli olub. Erməni işğalı nəticəsində doğma ocaqlarından didərgin düşərək məcburi köçkün həyatı yaşayıb: "Vəziyyət gərginləşdiyinə görə 1993-cü il oktyabrın 21-dən məktəbdə dərslər dayandırılmışdı. Mənim də doğma məktəbimizdə son dərslər həmin gün oldu. Kəndimizlə, el-obamızla bərabər məktəbimiz də köçkün düşdü. Böyük çətinliklə Bakı şəhərinə gələ bildik. Getsin o günlərimiz, bir də gölməsin. Üç ay qardaşım İsmayılqildə qaldıqdan sonra xeyirxah insanların köməyi ilə Xarici Dillər Universitetinin tələbə yataxanasında məskunlaşdıq. Burada köçkünlər çox idi. Ömrü boyu uca dağların ətəyində, geniş çöllərdə, təbiətin qoynunda ömür sürmüş insanlar üçün yataxananın dərslər otaqlarında yaşamaq çox çətin idi. Amma nə etməliydik. Düşdüyümüz vəziyyətlə barışmaqdan başqa çarədim yox idi. Buna dözməliydik, qəddimizi öyməliydik. Həm kəndimiz, həm də məktəbimiz, şagirdlərim üçün darıxdırdım. Üç aylıq fasilədən sonra Zəngilan rayon 4 nömrəli orta məktəbdə müəllim kimi işimə davam etdim".

Nə qədər çətin, dərslər olsa da, Oktyabr müəllim 31 ildir ki, bu yataxanada yaşayır. Bu dərslər otaqlarda üç övlad böyüdü. Oğlanları Namiqlə Bəhrüz həkimdirlər. Qızı Nuranə kimya müəllimidir, atasının yolunu davam etdirir. Övladları ailə qurub, nəvələri var.

Söhbətimiz zamanı maraqlı bir məlumat da öyrəndik. Həm Oktyabr müəllim, həm də həyat yolda-

şı Dürdanə Cabbarova müharibə veteranıdır. Həmin günləri xatırlayan O.İsgəndərov dedi: "Erməni işğalçıları rayonumuzun kəndlərinə hücum edəndə torpaqlarımızın müdafiəsi üçün biz də bacardığımızı edirdik. Yurdumuzu qoruyan zabit və əsgərlərimizə kömək etmək üçün könüllü olaraq ön xətdə gedib sənədlər qazır, mövqeləri möhkəmləndirirdik. Tibb bacısı olan həyat yoldaşım isə döyüşlərdə yaralanmış zabit və əsgərlərə yardım edirdi. Onlara ilkin tibbi yardım göstərərək yaralarını sarıyırdı. Amma nə qədər çalışsaq da, havadarlarına arxalanan düşmənlər doğma ocaqlarımızı ələ keçirdi. Bizə olmanın ağrı-acı yaşatdı".

İllər keçdi, gözəl payız günlərinin birində Azərbaycan Ordusu Müzəffər Ali Baş Komandan İlham Əliyevin rəhbərliyi altında başqa bölgələrimiz kimi, Zəngilan rayonunu da işğalçılardan təmizlədi. 30 ilə yaxın davam edən işğala son qoyuldu. Doğma ocaqlarımızın azad olduğunu eşidəndə sanki dünyanı mənə bağışladılar. Gözlərim öndə kəndimizin gözəl mənzərələri canlandı. Aman Allah, nə gözəl xəbər idi bu! Uzun illər idi ki, bu xəbəri gözləyirdik. Nə yaxşı ki, bir payız günündə bu şad xəbəri eşitdik. Həmin günü həyatımın ən xoşbəxt günü hesab edirəm. Biz məcburi köçkünlər doğma ocaqlarımıza qayıdacağıma əmin idik. Torpağımızı, yurdumuzu itirərkən də, inamımızı itirməmişdik. İnanırdıq ki, Prezident İlham Əliyevin rəhbərliyi altında günlərin birində doğma ocaqlarımıza qayıdacağıq. Ümidimiz bir payız günündə çiçək açdı. 20 oktyabr 2020-ci ildə doğma ocaqlarımız erməni işğalından azad olundu".

Prezidentə minnətdarlıq

30 ilə yaxın davam edən məcburi köçkünlük həyatından sonra doğma ocaqlarına, Zəngilana qayıtdığı gün - 20 oktyabr 2021-ci il O.İsgəndərovun ömür kitabının səhifələrinə böyük həflərlə yazılıb. Çünki həmin gün üstündən neçə illər keçəndən sonra o yerlərin

havasını udub, suyunu içib. Həmin günü xatırlayan Oktyabr müəllim dedi: "Zəngilanın işğaldan azad olduğu günün bir ili tamam olan ərəfədə rayon ziyalılarına bir qrupu doğma ocaqlarımıza qayıdacağıma bildirdilər. Bu xəbər ürəyimcə oldu. Başqa bir xəbər isə mənə daha çox sevindirdi. Biz rayonda olan gün Prezident İlham Əliyevlə də görüşəcəkdik. Cəbrayıl rayonunun ərazisindən keçib üzün Zəngilana tərəf gəldik. Xatirələr əlimdən tutub mənə ötən illərə aparmışdı. Düz 29 il əvvəl rayonda qaçqın düşəndə Bakıya bu yolla kədər içində gəlmişdik. Aradan 29 il keçəndən sonra həmin yolla geriye - doğma ocaqlarımıza sevinc içində qayıdırdıq. Bu anlarda çox qərribə hisslər keçirirdim. Bu hisslər o qədər ulyi, o qədər əziz, o qədər təmiz idi ki, onları ifadə etməyə çətinlik çəkirəm. Zəngilan torpağına ayağımı basanda sevindiyimdən gözlərim yaşardı. Erməni qəsbkarları işğal dövründə rayonun mərkəzini, kəndlərini viran qoymuşdular, evləri, tarixi abidələri vəhşicəsinə dağıtmışdılar. Hara baxırıdığsa, orada erməni vandallarının qanlı izlərini görürdük. Çox kədərli mənzərələr idi. Nə qədər kədərli olsa da, biz Zəfər ovqatında idik. Əsas o idi ki, torpaqlarımız azad olunmuş, işğala son qoyulmuşdu. Artıq doğma ocaqlarımızdaydıq, köçkün deyildik. Həmin gün dövlət başçımızla görüşməyimiz də bizə iqlat sevinc bəxş etdi. Prezident İlham Əliyev bizimlə bir-bir görüşüb söhbət etdi. Azərbaycan xalqına Zəfər sevinci bəxş etdiyinə görə dövlət başçısına minnətdarlığımızı bildirdik. Prezidentimizlə olan bu görüşü, o xoşbəxt günü heç vaxt unutmayacağam".

Oktyabr İsgəndərovun əməyi dövlətimiz tərəfindən layiqincə qiymətləndirilib. Hələ 1991-ci ilin mart ayında ölkədə ilk dəfə keçirilən "İlin ən yaxşı müəllimi" müsabiqəsində iştirak edən Oktyabr müəllim bilik yarışmasının sonunda "Metodist müəllim" adına layiq görülmüşdü. 1993-cü ildə tədrisdə qazandığı uğurlara görə "Azərbaycan Respublikasının Xalq təhsili əlaçısı" döş nişanı ilə mükafatlandırılmışdı. 4 oktyabr 2004-cü ildə isə Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyevin sərəncamı ilə İsgəndərov Oktyabr Həmid oğluna "Əməkdar müəllim" fəxri adı verilmişdir.

Müəllimlik ömrü bitsə də, həyat yolu öz axarı ilə davam edir

Söhbətimizin sonunda ömrünün 48 ilini müəllimlik peşəsinə həsr etmiş O.İsgəndərovun gənc müəllimlərə tövsiyələrini də eşitmək istədik. Bir anlıq fikrə gedən Oktyabr müəllim dedi: "Müəllimlik çətin, amma müqəddəs və şərəfli peşədir. Çünki müəllim gələcək nəsillərə bilik öyrədir, yol göstərir. O, sabahkı nəsillərə elə dərslər verməli, elə yol göstərməlidir ki, bu məsləhətlər şagirdlərin həyat yollarına gur işıq salsın. Bu şərəfli peşənin ağırlığını çiyinlərinə daşımağa başlayan gənc müəllimlər işlərinə məsuliyyətlə, diqqətlə yanaşsalar, uğur qazanlar. Qoy gənc müəllimlər nəcib, xeyirxah hərəkətləri ilə özlərini şagirdlərə sevdirməyi bacarsınlar".

Şərəfli ömür yolu keçmiş Oktyabr İsgəndərov söhbət zamanı müəllim adının tez-tez layiq olmayanlara deyildiyindən də gileyəndi. "Son vaxtlar şahidi oluram ki, hər adama "müəllim" deyirlər. Bəzən hətta sürücüləri də "müəllim" deyib çağırırlar. Müəllim adı çox müqəddəsdir, onu hər kəsə demək olmaz. Hər öz adı ilə çağırılsa, daha yaxşı olar. Müəllim müəllim kimi, həkim həkim kimi, mühəndis mühəndis kimi, sürücü də sürücü kimi tanınmalıdır".

Müəllimlik ömrü bitsə də, Oktyabr İsgəndərovun həyat yolu öz axarı ilə davam edir. Amma indi də müəllimliyindən qalmır. Nəvələrinin dərslər hazırlaşmalarına kömək edir. Deməli, Oktyabr müəllim təqaüdə çıxsada, müəllimliyindən də, kitablarından da uzaq düşməyib. Heç vaxt da düşməyəcək...

Vahid MƏHƏRRƏMOV,
"Azərbaycan"